

LA VALORACIÓ ECONÒMICA DELS ARXIVS DE TELEVISIÓ

David Iglésias Franch; Pau Saavedra Bendito

Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI) – Ajuntament de Girona

RESUM

Hoy en día existe un amplio consenso en que los documentos audiovisuales de las televisiones tienen un importante valor patrimonial, en tanto que son testimonio de nuestra historia y nuestra cultura, pero también un valor económico derivado de los derechos de explotación comercial de las imágenes. Aceptamos que estos documentos son valiosos, pero qué valor concreto tienen es una cuestión más difícil de responder. Este estudio pretende precisamente explorar una metodología y unos criterios de valoración económica de estos archivos, con el fin de orientar a las empresas e instituciones públicas en posibles operaciones de adquisición o donación, o simplemente para mejorar su gestión y planificación.

SUMMARY

There is currently a broad consensus that the audiovisual documents of television have an important heritage value, insofar as they are a testimony of our history and our culture, but also an economic value derived from the rights of commercial exploitation of the images. We accept that these documents are valuable, but what concrete value they have is a more difficult question to answer. This study aims precisely to explore a methodology and economic valuation criteria for these archives, in order to guide companies and public institutions in possible acquisition or donation operations, or simply to improve their management and planning.

1. INTRODUCCIÓ

La presa de consciència per part de les institucions que custodien el patrimoni (i per extensió de la societat) que els documents audiovisuals generats per les televisions són valuosos com a testimoni de la nostra història i la nostra cultura, no és nova, però sí relativament recent, si la comparem amb la consideració que han rebut altres tipus de documents al llarg de la història. És per això que, tot i existir una consciència generalitzada que aquests documents són valuosos i que cal preservar-los, no existeixen gaires estudis que quantifiquin aquest valor en xifres concretes. És precisament, doncs, l'objectiu d'aquest estudi establir una sèrie de criteris que ens permetin afrontar aquesta valoració des d'un punt de vista econòmic, i ser capaços de posar xifres, més o menys precises, a partir dels referents que ens ofereixen les empreses del sector i el mercat laboral.

El valor dels documents depèn en gran mesura del seu context. Una institució pot considerar que un document té un gran valor per l'excepcionalitat dels fets que documenta, per tractar-se d'un objecte únic o singular, per la seva qualitat estètica o per estar estretament vinculat a la història i la cultura d'un territori. Tots aquests valors són difícils de quantificar i, per això, s'escapen d'una valoració objectiva.

La valoració econòmica dels arxius de les televisions que aquí es proposa es fonamenta en una sèrie de criteris que afecten, no només als documents en si, sinó també als processos derivats del tractament arxivístic dels mateixos, és a dir, a totes aquelles operacions gràcies a les quals els documents són accessibles i en molts casos reutilitzables.

Entenem que el valor dels arxius es justifica pel servei que proporcionen a la societat. En aquest sentit, un arxiu que no es consulta no aconsegueix la seva funció principal. Podem suposar que un arxiu mal organitzat i ineficient no serà consultat, ja que l'usuari que s'hi acosti no disposarà de les eines que li permetin trobar allò que és del seu interès i, per tant, la seva valoració serà més baixa respecte d'un altre arxiu que disposi d'un catàleg complet i ben organitzat, així com instruments de cerca eficients.

La valoració econòmica dels arxius pot ser útil a les empreses i institucions en la seva tasca de gestió i planificació, i esdevé gairebé imprescindible quan es produeix un traspàs de titularitat, per exemple, l'adquisició d'un arxiu privat per part d'una institució pública o, fins i tot, quan

aquesta transmissió es produeix a través d'una donació, ja que la institució receptora haurà de ser capaç de valorar els costos que comporta mantenir aquest arxiu accessible. Tot això implicarà possiblement la modificació de partides pressupostàries o l'establiment de taxes o preus públics per a determinats usos de la documentació.

Creiem que la metodologia emprada en aquest estudi és aplicable a la valoració de qualsevol arxiu de televisió, però hem pres com a referència el cas concret de les televisions locals de Catalunya, d'una banda, perquè existeix un bon nombre de televisions locals que han traspassat els seus arxius a les institucions públiques de referència en el territori (normalment amb la finalitat de garantir-ne la preservació), i de l'altra, perquè podem disposar de dades concretes respecte al volum i les característiques d'aquests arxius, ja que han estat publicades en el Cens de Televisions Locals impulsat per la Subdirecció General d'Arxius i Gestió Documental de la Generalitat de Catalunya entre els anys 2017 i 2021.

Per començar a valorar aquests arxius, és important conèixer casos precedents que puguin orientar en la valoració dels fons en imatge. Els casos més coneguts són sobretot els referents als fons fotogràfics que han omplert pàgines de premsa. En l'àmbit internacional, es coneix la compra de 185.000 fotografies de l'Agència Magnum per part de Michael S. Dell, propietari de la marca d'ordinadors Dell, per un import que, tot i no haver-se fet públic, es calcula en uns 100 milions de dòlars, més o menys la mateixa quantitat que va pagar l'empresa xinesa Visual China Group (VCG) per l'arxiu fotogràfic Corbis, propietat de Bill Gates, on es troben imatges tant icòniques com la d'Albert Einstein traient la llengua. En l'àmbit estatal, un dels més coneguts és el del fons Agustí Centelles, una part del qual (100.000 negatius) va ser comprat pel Ministerio de Cultura per un valor de 700.000 euros. En tots aquests casos, la valoració econòmica respon a l'adquisició dels drets i a les possibilitats de comercialitzar aquestes imatges.

Un precedent més directe és el de la compra del fons documental d'imatges de Televisió de Mataró per part de l'Ajuntament d'aquesta localitat per un preu de 672.738 €, l'any 2008. El consistori argumentava que l'objectiu d'aquesta operació era posar aquesta documentació a l'abast de la ciutadania. Aquest arxiu està format per 7.266 cintes que contenen 8.514 hores de gravació, que fan referència a 72.660 actes enregistrats a Mataró i el Maresme durant 24 anys. El cost de

l'adquisició inclouïa la feina de digitalitzar i indexar el material, una tasca valorada en més de 8.000 hores de feina. Per tant, es valorava l'arxiu pel seu contingut i pel fet d'estar organitzat, la qual cosa converteix aquesta operació en un referent clar a tenir en compte per a la qüestió que tractem en aquest informe.

2. MARC GENERAL

Abans d'entrar en el que és pròpiament la valoració dels arxius de televisió, cal aportar una visió general de com són aquests arxius i definir un model tipus que ens permeti aportar dades quantificables que seran la base d'aquest estudi.

Els arxius de televisió conserven majoritàriament documents videogràfics, que per les seves característiques comporten una sèrie de dificultats a l'hora d'abordar el seu tractament arxivístic: en primer lloc, la dificultat per assegurar-ne la conservació, a causa de la vulnerabilitat dels suports en cinta magnètica, així com de la ràpida obsolescència dels formats, tant analògics com digitals; en segon lloc, la dificultat que suposa processar i emmagatzemar la gran quantitat de dades que generen i que es tradueix en terabytes de memòria digital, i en tercer lloc, el temps que cal destinar en recursos humans a la descripció i indexació dels continguts. Tot i que la majoria de les televisions locals són relativament joves (la majoria tenen només entre 20 i 40 anys d'antiguitat), sobretot si les comparem amb altres mitjans de comunicació com la premsa escrita o la ràdio, en tot aquest temps el volum d'hores de vídeo generades pot arribar a ser de milers o desenes de milers. Com és lògic, existeix una

gran diferència entre el volum de documentació audiovisual generada per una emissora de televisió situada en una població gran com Barcelona, d'aproximadament 1.600.000 habitants, al d'una televisió local d'una població petita com Gelida, on hi viuen poc més de 7.000 persones. Si en el primer cas l'arxiu de Betevé conté unes 70.000 hores de televisió, en el segon cas, el de Gelida TV en conté al voltant de 2.500.

Les dades del Cens ens permeten conèixer algunes xifres reals quant al volum de la documentació i les característiques d'aquests arxius. Cal matisar que el Cens encara és incomplet, però tenim informació molt precisa d'algunes de les televisions enquestades. Aquesta informació inclou qüestions sobre:

- La titularitat de la televisió
- La història arxivística del fons
- Els instruments de descripció
- La digitalització
- Els recursos humans
- Les instal·lacions i equipament
- L'accés i la consulta
- L'avaluació i tria de documentació
- L'estat de conservació

La present comunicació no es basa en un estudi de cas concret, no obstant, hem optat per establir unes dades estimatives del volum i les característiques d'una televisió local mitjana, amb l'objectiu d'explicar millor la metodologia emprada. *Mostra TV* és el nom que donarem a aquesta televisió fictícia, les dades de la qual corresponen aproximadament a la mitjana de les dades de les televisions locals contingudes al Cens.

Dipòsit de vídeo del Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI)

Mostra TV

Dades de la televisió	
Titularitat	Privada
Cronologia	1989 - 2022
Pressupost anual	800.000 €
Dades de l'arxiu	
Hores de televisió	13.500
Cintes de vídeo	3.700
Vídeo digital (pes en Terabytes)	50 TB
Formats de vídeo analògic	Betacam SP, Hi8, S-VHS, U-Matic, VHS, Video8
Formats de vídeo digital (en cinta)	DVCAM, DVCPRO, Mini DV
Formats de vídeo digital (en fitxer)	AVI (DV), Mpeg2, Mpeg4 (AVC H.264)
Cintes de vídeo digitalitzades	1.755 (el 65% del total. Estimem que es corresponen a 2.000 hores de vídeo)
Unitats documentals catalogades	15.000 (es calcula que representen 75% del total, mentre que del 25% restant dels documents només hi ha un inventari amb informació bàsica)
Tipologia dels documents	Originals de càmera, màsters d'emissió i paral·lels d'antena
Instruments de descripció	Catàleg gestionat mitjançant una base de dades
Nombre de professionals a l'arxiu	1

EL VALOR PATRIMONIAL

La proliferació de les televisions locals s'emmarca en un context en què s'estaven duent a terme molts projectes de comunicació local arreu del país. Aquest fenomen responia a diferents factors que no entrarem a analitzar en profunditat, però que tenien a veure amb la voluntat de determinats col·lectius d'exercir la seva llibertat d'expressió després dels anys de la dic-

tadura, i de fer-ho en la llengua pròpia, el català, que fins pocs anys abans havia estat exclosa dels mitjans de comunicació.

Una de les característiques que defineix la majoria de televisions locals és la voluntat d'emetre continguts de proximitat, és a dir, tot allò que té relació amb la vida cultural i associativa del seu àmbit de cobertura, que normalment és el municipi i el seu entorn d'influència. El valor patrimonial de totes les imatges enregistrades durant aquesta època és inqüestionable, no només per la seva exclusivitat, sinó també perquè els mateixos productors dels documents són coneixedors de primera mà i en molts casos actors de la vida social de les diferents localitats. Quant a les persones, molts dels professionals que han format part d'aquestes televisions com a voluntaris o professionals realitzant o presentant programes tenen avui dia una important repercussió mediàtica en el món de la televisió o del cinema, com per exemple el conegut director Juan Antonio Bayona que va treballar de molt jove a la televisió del Clot a Barcelona, per citar només un cas. D'altra banda, els documents testimonien els grans canvis urbanístics, l'activitat política, cultural o esportiva, àmpliament documentada a través de les festes majors, les festivitats religioses, els plens municipals o les retransmissions de partits de futbol, entre d'altres. En alguns casos, aquests arxius conserven imatges inèdites de fets que han tingut repercussió a nivell nacional o fins i tot internacional. Per seguir amb la televisió del Clot, el seu arxiu conserva imatges de l'encesa del pebeter durant la celebració dels jocs olímpics de Barcelona, però no les imatges oficials que hem vist moltes vegades, sinó unes altres preses des de fora de l'estadi.

En base a aquestes consideracions, podem afirmar que el valor d'aquests arxius com a part del patrimoni cultural dels municipis és difícilment mesurable, i no hi ha dubte de la necessitat de preservar-lo.

En relació al valor patrimonial de l'arxiu, hi ha un aspecte absolutament clau per determinar-ne el seu valor econòmic: els drets derivats del reconeixement de la propietat intel·lectual. Entre aquests drets trobem els drets patrimonials (que comprenen els drets de reproducció, distribució, comunicació pública i transformació), altrament dits drets d'explotació o econòmics. Aquests atorguen al titular de la propietat intel·lectual de l'obra, el dret a explotar-la econòmicament, és a dir, els permet la comercialització del seu ús.

La valoració econòmica de l'adquisició dels drets de propietat intel·lectual presenta incerteses, perquè el potencial comercial de les imatges per part de tercers, tot i que és òbvia, es fa difícilment previsible. Menys imprecís ha de ser el càlcul de la utilització del propi arxiu per part de la televisió, tot i que ens haurem de basar en estimacions més o menys afinades. En aquest sentit, cal quantificar quin és el pes de la programació d'arxiu en l'emissió d'una televisió i quin és el potencial d'aquesta documentació per a generar nous ingressos.

En qualsevol cas, al marge dels drets patrimonials i del potencial comercial d'aquests arxius, hem de remarcar que els arxius de les televisions locals són una font de primer ordre del patrimoni audiovisual català. Les seves característiques els converteixen en patrimoni que cal preservar i fer accessible per a les generacions actuals i futures.

A continuació apuntem un seguit de característiques que podrien ser comunes als arxius de moltes televisions locals i que aporten valor patrimonial al conjunt.

- L'arxiu conté una mostra significativa del període de la televisió analògica local. Representen bé aquest període de la història de la televisió, ja que es conserven material des dels inicis fins a l'actualitat. Els materials, els dispositius i les pròpies imatges, ens permeten recórrer aquest període d'una manera excepcional i són una font inestimable de coneixement per al camp de l'audiovisual.
- Hi ha continuïtat en la producció, la qual cosa fa suposar que no hi ha buits importants per a cap període. És molt probable que no es conservin la totalitat dels materials a causa del reaprofitament de les cintes i altres qüestions vinculades a la producció, però es desconeix que s'hagin produït grans pèrdues per motius externs a les dinàmiques de les televisions.
- La qualitat de la imatge és conseqüència d'una bona producció tècnica, malgrat el seu caràcter amateur.
- El contingut iconogràfic és una font de coneixement per a la història del municipi i, per extensió, de Catalunya. La riquesa del fons és molt útil per a la recerca en humanitats en els àmbits social, antropològic i cultural.
- L'arxiu està, en general, ben organitzat, i en bona part documentat i classificat. Aquesta característica produeix un valor addicional al conjunt.

- Es conserven dispositius i artefactes diversos corresponents a diferents èpoques de la televisió. Tots ells són objectes valuosos amb possibilitats de ser reutilitzats per a un projecte de museografia d'interès en l'àmbit tecnològic audiovisual.
- La documentació textual de l'arxiu és un altre aspecte a tenir en compte, ja que el seu coneixement pot ajudar a entendre com s'ha gestionat la televisió al llarg de la seva existència. Els contractes, els convenis i la documentació administrativa en general són de gran interès per a la recerca en l'àmbit audiovisual.
- La provisió dels continguts en línia pot suposar un clar benefici per a l'economia del territori, com així ho demostren els estudis econòmics sobre l'impacte de l'accés a continguts digitals facilitats per institucions culturals. Un bon exemple és el cas del Museu d'Història Natural de Gran Bretanya que ha estimat que per cada lliura esterlina invertida en la digitalització de continguts hi ha un retorn de 10 lliures. Aquest càlcul es basa en l'estudi fet pels consultors Frontier Economics (2021) per veure l'impacte de la digitalització del museu en l'economia britànica. No podem traslladar aquestes xifres a la realitat que ens ocupa, però sí que podem afirmar que la digitalització i l'accés a continguts audiovisuals aporta també beneficis al territori.

Pel que fa referència a la qüestió específica de la transmissió dels drets patrimonials, cal tenir en compte les següents consideracions:

- La creixent importància dels arxius audiovisuals com a font de coneixement, a part d'atorgar-los un major protagonisme social i una rellevància cultural de conseqüències encara desconegudes, els converteix també en objecte de comerç. En aquest sentit, la propietat intel·lectual esdevé un actiu econòmic important per a les institucions públiques i les empreses privades, un bé a explotar en favor de la comunitat que també pot beneficiar el sector privat.
- Els arxius públics tenen una funció principalment cultural, però això no és incompatible amb l'exploració econòmica de continguts. Cal, doncs, diferenciar les finalitats d'ús en cada situació.
- Els preus públics que s'estableixin en funció dels drets patrimonials han de tenir com a referència els preus de mercat, sense entrar en competència amb el sector privat.

EL VALOR ECONÒMIC

Com ja hem esmentat, aquests arxius adquireixen un valor superior quan es troben organitzats, és a dir, quan són accessibles per a la seva consulta i reutilització. Aquests treballs d'organització dels arxius són quantificables des del punt de vista econòmic, ja que existeix un preu de mercat ben definit per a cadascuna de les tasques a dur a terme. Podem dir que el valor econòmic aportat és el resultat d'anys de treball en aquests arxius pel que fa a la digitalització, la catalogació i la conservació dels documents, que ha permès que avui dia aquestes imatges siguin accessibles per a la ciutadania i el públic en general i siguin reutilitzables per part de les mateixes televisions. No tots els arxius audiovisuals de les televisions locals tenen el mateix grau d'organització i, per tant, la valoració de cadascuna d'elles pot variar. Això és el que s'expressa més endavant en l'apartat corresponent d'aquest informe.

A continuació s'estableixen els paràmetres d'anàlisi per tal de valorar econòmicament els arxius de les televisions, exemplificats en la nostra televisió fictícia, Mostra TV. Els elements a considerar són els següents:

- Digitalització
- Tractament documental
- Drets d'autor (reutilització)
- Conservació preventiva
- Magnetoscòpis i equipament informàtic

Digitalització

La digitalització de cintes és una acció ineludible per a la preservació dels documents videogràfics, ja que els suports en cinta magnètica són fràgils i molt vulnerables a la degradació física. La digitalització, a més, permet un accés més eficient als continguts audiovisuals. Al mercat existeixen diverses empreses que realitzen la digitalització de les cintes de vídeo. Les tarifes dels laboratoris professionals són diverses i poden anar des dels 15 als 50 € per cinta. Per a aquest informe de valoració aplicarem un preu de 15 € per cinta, per tractar-se d'una digitalització massiva que permet obtenir un preu competitiu. En qualsevol cas, queden fora de qualsevol consideració aquells preus a la baixa, ofertats al marge dels laboratoris professionals de referència.

En aquest sentit, la digitalització ha de comptar amb determinats paràmetres qualitius i cal, per tant, analitzar les imatges resultants per determinar-ne la

seva validesa. Principalment cal tenir en compte una bona reproducció i l'adequació dels fitxers als formats acceptats com a estàndards i a determinats paràmetres tècnics com la resolució, el bitrate, la compressió, la profunditat de bit, etc.

Mostra TV

Digitalització

1.755 cintes	26.325 €
--------------	----------

Tractament documental

La catalogació d'un document audiovisual pot variar molt en funció de la durada del document, de la tipologia de programa i de l'exhaustivitat en la descripció. Normalment, els programes informatius requereixen més temps per a la descripció i indexació dels continguts que els programes d'entreteniment. Així, per exemple, un programa informatiu de 5 minuts pot portar més temps en descriure els continguts que una entrevista de mitja hora. En alguns documents el temps destinat a la catalogació és superior al temps que es tarda en reproduir-lo i en altres pot ser inferior. Tenint en compte que molts dels programes creats per les televisions locals són informatius, es considera que el temps de catalogació i indexació de les imatges és de 120 minuts per cada hora de televisió. No obstant, cal considerar que aquesta xifra és vàlida per a una descripció qualitativa i, per tant, s'aplicarà només en aquells casos en què la catalogació compleixi amb les exigències de la descripció arxivística. Per als treballs menys qualitius, és a dir, aquells que permeten l'accés als continguts però que ho fan de manera poc normalitzada i sumària, el càlcul es correspondrà amb el mínim establert, és a dir, equivaldrà al temps del visionat.

El preu de referència que utilitzem per a calcular els treballs de catalogació és el cost empresa d'un tècnic mig de l'administració. Tenint en compte que hi ha diferències notables entre les diferents administracions, agafem un preu de la taula baixa: 25 € per hora treballada. Per tant, el nombre d'hores de dedicació a la catalogació serà de 120 minuts per cada hora de televisió, mentre que en els casos de catalogacions molt bàsiques la dedicació serà la meitat, és a dir, 60 minuts. Per aquest supòsit de Mostra TV calculem de manera arbitrària que en el 75% del fons s'ha fet una catalogació completa i en el 25% restant una catalogació bàsica.

Mostra TV	
Catalogació	
Completa: 10.125 hores (75%) x 50 €/h	506.250 €
Bàsica: 3.375 hores (25%) x 25 €/h	84.375 €
Total	590.625 €

Drets d'autor (reutilització)

L'explotació comercial dels continguts audiovisuals d'un arxiu implica el pagament dels costos derivats de la propietat intel·lectual. Les televisions i altres productors de continguts audiovisuals sovint han d'adquirir aquests drets per a incloure imatges històriques procedents dels arxius en la realització dels seus productes. Les tarifes que es paguen en concepte de drets d'autor varien en funció dels preus que estableix cada organisme o institució, però acostumen a estar entre els 150 € i 200 € per minut.

Cal tenir en compte que les televisions reutilitzen constantment les imatges d'arxiu per a la creació de nous continguts. Un informatiu pot arribar a contenir un 15% d'imatges d'arxiu, la majoria de creació recent, però també algunes imatges "històriques". Pel que fa als programes d'entreteniment, normalment no contenen imatges d'arxiu, tot i que hi ha alguns programes que es basen íntegrament en la reproducció d'imatges "antigues" amb una finalitat lúdica o pedagògica, per donar a conèixer com era el passat recent d'una ciutat o d'un indret determinat. Podem establir que el percentatge d'imatges d'arxiu en els continguts de Mostra TV representa, per exemple, l'1% del total. Així doncs, si coneixem el cost de producció d'una hora de televisió i determinem que l'1% d'aquesta producció prové de l'arxiu, podrem determinar l'estalvi econòmic que suposa l'arxiu per a la televisió.

En el cas de Mostra TV es compta amb un pressupost anual aproximat de 800.000 €. Aquest import dividit pel total d'hores d'emissió a l'any, 1.460 hores (4 hores de continguts nous al dia), ens dona com a resultat 548 € que és el cost d'emissió d'una hora. L'aportació de l'arxiu seria del 1% i, per tant, podem dir que l'arxiu aportaria un valor econòmic de 5,48 € per cada hora d'emissió. En una perspectiva de 10 anys, l'aportació econòmica d'aquest material d'arxiu seria de 80.008 €.

Mostra TV	
Reutilització	
5,48 € x 1.460 hores/any x 10 anys	80.008 €

Conservació preventiva

El cost de conservació dels originals analògics és difícil de precisar, ja que es podria calcular en funció de l'espai físic que ocupen i de les tasques de custòdia i neteja de les cintes. No és habitual que s'hi destinin recursos importants a l'emmagatzematge de les cintes de vídeo, per exemple, amb dipòsits climatitzats, de manera que no establim cap cost al respecte. Quant a la preservació digital, aquesta inclou el cost d'adquisició del hardware, les transferències a nous sistemes d'emmagatzematge, la gestió de les còpies de seguretat i totes aquelles tasques destinades a preservar la documentació digital en els darrers anys.

El càlcul de la conservació preventiva és doncs complex, ja que intervenen molts factors, tant en els suports físics com en les imatges digitals. No podem fixar, per tant, un valor precís per aquest concepte i per a aquests arxius, però és obvi que la despesa en infraestructures, materials de conservació i tasques de preservació és elevat i no podem obviar-la per complet, sobretot tenint en compte que ens trobem amb uns arxius conservats des del moment inicial. Per això, ens semblaria adient establir un valor que inclogués els cost del personal dedicat a aquestes tasques i el del manteniment de les instal·lacions d'arxiu en relació al nombre de cintes. Com que no disposem d'aquestes dades partim de la base que la pràctica totalitat de l'arxiu de Mostra TV ja ha estat digitalitzat i ens limitem a fixar el cost per cada Terabyte preservat. D'aquesta manera, evitem almenys obviar una despesa que ha sigut tant significativa, perquè sense conservació no hi ha arxiu.

Dipòsit de vídeo del Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI)

Els principals proveïdors de serveis d'emmagatzematge digital al núvol ofereixen tarifes diferents en funció de si es tracta d'un arxiu particular, que només requereix un espai d'emmagatzematge, o del servei a una empresa que inclogui l'accés freqüent a les dades, la monitorització de la integritat dels fitxers, la gestió de còpies de seguretat, la recuperació en cas de desastre, etc.

La diferència entre un i altre servei pot variar entre els 100 €/any i els 750 €/any per l'emmagatzematge de 1TB. La infraestructura de hardware de les diferents televisions no és la mateixa. Hi ha algunes que tenen servidors que faciliten l'accés ràpid a les dades i raids que repliquen la informació, mentre que altres només compten amb discos durs externs amb connexió USB. És per això, que hem agafat una tarifa intermèdia que hem situat en els 400 €/any per 1TB.

Així doncs, el nombre de terabytes de vídeo digital que conserva Mostra TV ens pot donar una xifra aproximada del cost que ha suposat per a l'empresa conservar aquests arxius digitals durant un any. Aquesta xifra l'hem multiplicat per 10 que seria l'equivalent als costos d'emmagatzematge de la darrera dècada.

Mostra TV

Conservació

50 TB x 400 €/TB x 10 anys 200.000 €

Magnetoscòpis i equipament informàtic

Les televisions compten amb magnetoscòpis o aparells de vídeo de diferents formats (U-matic, Betacam, Betamax, etc.) que són imprescindibles per a la digitalització i que avui dia són difícils de trobar en bon estat de funcionament. D'altra banda, existeix maquinari per a l'emmagatzematge i processament dels fitxers digitals com discos durs, servidors, RAID, etc.

S'ha de valorar els costos d'adquisició i manteniment d'aquests aparells i el fet que en alguns casos el cost d'alguns aparells de reproducció de formats obsolets han augmentat el seu preu de mercat per la dificultat de trobar-ne en bon estat de funcionament.

Pel que fa a Mostra TV, hem valorat el preu global d'aquests equips en 10.000 €

JUSTIFICACIÓ ECONÒMICA DE L'ADQUISICIÓ

A continuació mostrem la taula amb el càlcul econòmic realitzat en base als diferents conceptes explicats en l'apartat anterior, als quals s'assigna un cost específic per a cadascun.

Digitalització 15 € / cinta

Tractament documental 25 – 50 € / hora

Conservació preventiva 400 € / terabyte (10 anys)

Drets d'autor (re-utilització) 5,48 € / hora (10 anys)

Magnetoscòpis i equipament informàtic

10.000 €

Valoració de l'arxiu de Mostra TV

Digitalització	Catalogació	Reutilització	Conservació	Equip vídeo, etc.	TOTAL
15 €/h	25 - 50 €/h	1%	440 €/TB x 10		
26.325 €	590.625 €	80.008 €	200.000 €	10.000 €	906.958 €

CONCLUSIONS

A mode de conclusió, considerem que els arxius de les televisions locals representen un conjunt patrimonial destacat i és molt recomanable que s'hi destinin els recursos necessaris per salvaguardar-lo. La voluntat és la de facilitar que tots els ciutadans puguin gaudir del seu propi patrimoni i fer-lo accessible i visible per als investigadors de tot el món.

Cal tenir en compte que els arxius audiovisuals amb aquestes característiques són objecte de protecció per part de la UNESCO, tal com queda recollit en diversos documents a partir de 1980, amb la publicació de les "Recomanacions per a la salvaguarda i preservació de les imatges en moviment". Concretament, s'apunta a la seva contemporaneïtat, a la seva inestabilitat química, a la obsolescència tecnològica com a factors a tenir en compte per actuar sobre aquest patrimoni, al marge de l'elevat cost que pot tenir una intervenció global des de l'origen. També es fa esment de la importància econòmica de la titularitat dels drets de propietat intel·lectual en l'explotació comercial en el negoci audiovisual perquè precisament, aquest potencial comercial s'ha de fer compatible amb el dret al lliure accés a la informació i a continguts culturals per part de la ciutadania, la qual cosa es pot garantir des del control públic d'aquests arxius. És precisament des de les institucions públiques que es pot plantejar la salvaguarda d'aquests arxius, perquè més enllà del

possible interès comercial derivat dels drets d'autor, la despesa de la intervenció arxivística, la custòdia i el servei per oferir-ne l'accés té un cost elevat que supera amb escreix els possible beneficis econòmics que se'n derivin. Aquesta circumstància es fa evident si observem el destí de les televisions locals a Catalunya, la major part de les quals cedeixen, quan és possible, els seus arxius a les administracions públiques.

També cal dir que en els darrers anys la importància d'aquesta documentació ha pres rellevància internacional amb la creació del CCAAA (Co-ordinating Council of Audiovisual Archives Associations) que inclou les 9 associacions internacionals més importants del sector. Aquest consell coordinador exerceix un rol fonamental en la defensa d'aquest patrimoni, un tasca que va adquirir més visibilitat a partir del 2005, quan la UNESCO va declarar el 27 d'octubre com el Dia Mundial del Patrimoni Audiovisual.

En qualsevol cas, el valor global calculat en aquest informe per a l'arxiu d'una televisió local mitjana és de **906.958 €**, un import que té en compte, principalment, el valor que adquireixen els arxius quan són accessibles i, en conseqüència, els seus continguts són reutilitzables. Així doncs, podem afirmar que la xifra calculada respon estrictament a una valoració acurada i objectiva del valor econòmic d'aquests arxius en els termes establerts en aquest estudi.

Cal tenir en compte, però, que en molts casos el tractament arxivístic realitzat en aquests arxius no és tan exhaustiu com el que hem exemplificat en aquest estudi i, per tant, si un fons d'aquestes característiques és cedit a un organisme públic, aquest haurà d'assumir el cost de realitzar totes aquelles tasques que permetin preservar i mantenir accessibles els documents.